

Šarene stijene bunkera br. 5

s ulaznih dijelova bunkera nije uklonjeno, što više, do nekih je ulaza nagurana zemlja tako da je sada dodatno otežano ulaženje u njih. Na žalost, nije ostvaren prijedlog da se na ulaze u bunkere postave vrata, sagrađe stube za lakši

silaz u unutrašnjost i uvede električna rasvjeta (električni kabel za rasvjetu staza prolazi pokraj ulaza u bunkere). Šteta!

Vlado Božić

ŠKOLOVANJE

Imenovanje novih speleologa i instruktora u Omišu

Kao i prijašnjih godina KS HPS održala je ispite za stjecanje naziva speleolog i speleološki instruktor, ovaj put u Omišu, od 26. do 27. siječnja 2013. Ispitnu komisiju sačinjavali su speleološki instruktori: Ana Bakšić, Aida i Teo Barišić, Damir Basara, Vlado Božić, Ivica Čukušić, Marin Glušević, Antonio Kovačić i Dalibor Paar te Vedran Vučić kao pomoćni instruktor. Nakon provjere teorijskih i praktičnih znanja naziv speleolog stekli su iz SO-a HPK »Sv. Mihovil«: Zlatan Trokić (značka br. 201) i Mario Blatanić (značka br. 204), iz SO-a HPD »Željezničar«: Zvonimir Završki (značka br. 205) i Robert Rosić (značka br. 206) te iz SO-a PDS »Velebit«: Anja Žmegač (značka br. 207), Valentina Lipovec (značka br. 208) i Dina Kovač (značka br. 209).

Ispitu za instruktore pristupio je Vedran Vučić iz SD-a »Đula-Medvedica« pripremlivši rad »Zaštita na radu i rizik u speleologiji«. Položivši usmeni dio ispita stekao je naziv speleološki instruktor (značka br. 115).

Na redovnom sastanku KS HPS-a, održanom neposredno nakon završetka ispita, raspravljalo se i o kandidatima za stjecanje naziva instruktor

Provjera praktičnih vještina

Provjera teoretskih znanja

Podjela znački

Sedam novih speleologa i jedan novi instruktor

koji su ispите polagali ranijih godina, a još nisu imenovani instruktorima. Dogovoreno je da Mišo Gojak i Stipe Bušelić iz SO-a PD »Biokovo« moraju još predati doradene instruktorske radove, a da je Bruno Puharić, tada (1983.) član Speleološkog aktiva PD-a »Paklenica«, zadovoljio sve uvjete po programu KS PSH-a i stekao naziv speleološkog instruktora. Međutim, taj mu naziv onda nije dodijeljen jer je tijekom 1984. - 1994. Bruno

htio steći i uvjete po programu Fakulteta za fizičku kulturu, ali nije uspio, pa je zaboravljeno da je uvjete po programu KS HPS-a već stekao. Ta je greška sada ispravljena pa mu se, ali tek sada, priznaje naziv speleološki instruktor od 1983. Naziv njegovog rada je »Školovanje speleologa s posebnim osvrtom na podmladak«. Značka i iskaznica dodijeljene su mu tijekom godine.

Vlado Božić

Izvjeste o završenoj speleološkoj školi SO-a HPD Željezničar 2013.

Speleološka škola SO-a HPD »Željezničar« održana je u razdoblju od 4. ožujka do 18. travnja 2013. Voditelji škole bili su Marko Budić i Zvonimir Završki. Na školi su sudjelovala 22 školarca, uglavnom studenti različitih fakulteta.

Teorijski dio škole sastojao se od 21 predavanja koja su iskusniji speleolozi održali u 6 termina. Teme predavanja bile su usklađene s

Programom školovanja kadrova u speleologiji KS HPS-a. Zanimljivo je da su svi predavači, osim Kazimira Miculinića i Marka Lukića, bili speleolozi i speleološki instruktori, no i spomenuta dvojica nesumnjivo su autoriteti područja koja su predavali – paleontologija i biospeleologija, a to je dobar pokazatelj kvalitete rada na edukaciji mladih članova.

Terenski dio škole sastojao se od šest izleta odrađenih u pet vikenda, četiri su bila dvodnevna i dva jednodnevna. Počeli smo s tradicionalnim izletima u špilju Veternicu i na Gorsko zrcalo na kojima su se polaznici susreli s osnovama horizontalne i vertikalne tehnike kretanja te opremom koja se pri tom koristi. Drugi vikend proveli smo na području Karina, točnije u kanjonu Bijele vode. Ova je lokacija prvi put korištena na školi SOŽ-a. Razlog tome bilo je još uvijek hladno vrijeme u ožujku pa je ideja bila odvesti školarce na relativno topliju lokaciju. Uz to, ova je lokacija većini članova SO-a do tada bila nepoznata pa je odlučeno upoznati se s njom i pri tom razbiti monotoniju učestalih odlazaka u Park-šumu Golubinjak.

Sljedeće vježbalište bilo je područje Klane gdje su se školarci, između ostalog, susreli s praktičnom orijentacijom na nešto dužem pristupnom putu do mjesta bivakiranja, i to noću. Uslijedio je uskrsnji vikend koji je dobro došao svima kako bi se malo odmorili od speleologije

Školarci pomno prate što radi instruktor

i napunili baterije za predstojeće terene. Tako su idući vikend išli u Oštarije gdje su spavali u toplini tamošnje osnovne škole. Školarci su bili podijeljeni u dvije grupe, jedna je išla u Špilju u kamenolomu Tounj, a druga u jamu Mandelaj. Sljedeći dan grupe su se zamijenile i tako su u

Vježba prelaza preko devijatora

Vlado Božić

Vježbalište u kanjonu Bijele vode pokraj Karina

jednom vikendu školarci boravili u dva lijepa speleološka objekta s liste onih koje svakako treba posjetiti i pri tom su skupili lijep broj horizontalnih i vertikalnih metara.

Posljednji vikend školarci su boravili na Crnopcu, na malo zahtjevnijem terenu, u prelijepoj velebitskoj prirodi. Tu su se, u samom logoru, svi spustili u Jamu vjetrova i u njoj proveli neko vrijeme »zgužvani« u Steinberg bivku. Ovim

izletom školarci su stekli uvjete za polaganje ispita i stjecanje naziva speleolog-pripravnik.

Ispit i podjela diploma održani su 18. travnja 2013. u prostorijama Željezničara, čime je škola završena.

Predavači, instruktori i pomoćni instruktori bili su članovi Željezničara i drugih speleoloških udruga. Iz Željezničara su sudjelovali: Ivan Mišur, Bernard Bregar, Ruđer Novak, Ante Sušić, Marin

Vlado Božić

Školarci i instruktori u Paklu špilje Veternice

Lukas, Stipe Tutiš, Marko Budić, Dalibor Jirkal, Josip Dadić, Milivoj Uroić, Mea Bombardelli, Vlado Božić, Dajana Hmura, Kristijan Hmura, Danijel Malenica, Eva Fućak, Siniša Glogoški, Ivana Gruber, Lana Đud, Mario Metelko, Robert Rosić, Tamara Knežević, Zvonimir Završki i Kazimir Miculinić, a iz drugih udruga: Darko Bakšić (SOV), Marko Lukić (HBSD), Robert Baković (SK Samobor, HBSD) i Neven Ris (SD Karlovac).

Naziv speleolog-pripravnik stekli su: Ana Knezović, Ana Marija Marković, Ana Šuljić, Anja Bukovac, Dalibor Kušić, Danijel Cifrek, Dina Šimunović, Ivana Perković, Krešimir Budanović, Kristina Koret, Martina Zec-Baškarad, Mila Marinović, Raul Faget Špišić, Anna Pleadin, Iva Perković, Jelena Beželj, Kristina Brodarić, Luka Lednicki i Andrea Gruić.

Zvonimir Završki

Vlado Božić

Školarke i neandertalci u Veternici

Ana Bukovac

Druženje školara i instruktora u logoru na Crnopcu

Vlado Božić

Gužva pred ulazom u jamu Mandelaju

Vlado Božić

Školarci na ulazu u špilju Kraljicu Bukovice

Ljetna škola tehničkih vještina u Novom Vinodolskom

Članovi SO-a Željezničar sudjeluju već nekoliko godina za redom na ovoj edukativnoj ponudi Zajednice tehničke kulture za osnovno- i srednjoškolce. Za razliku od prijašnjih godina kada se škola održavala u blizini Zagreba (na Jarunu i na Medvednici), ovog puta školu je ugostio Dom Crvenog križa u Novom Vinodolskom. Smješten je neposredno uz plažu, s pogodnim zemljištem i za rekreaciju i za prikaz i vježbanje speleoloških vještina.

Hrvoje Grgić, Mea Bombardelli i ja odlučili smo se za varijantu trodnevnog boravka, od 7. do 9. srpnja 2013., tako da »pokrijemo« smjenu polaznika i radimo s dvije skupine djece. S obzirom na to da ih je u svakoj bilo četrdesetak, različitih uzrasta, trebalo je dosta truda oko naše poduke. No unatoč privlačnosti plaže, obje su skupine s priličnim zanimanjem slušale predavanja (kako istražujemo špilje i jame, speleološki nacrt) i pratile praktični dio, a pokazali smo im i film Tajni život Velebita. Kako i priliči, najbolje je dočekan praktični dio, gdje su djeca, uz ostalu speleološku opremu, probala tehničko penjanje i spuštanje po statičkom užetu. Bez obzira na kratak uspon (2 metra) i pojaseve za odrasle, tehniku su uglavnom savladali, neki i odlično. Bilo je dosta pitanja, čak i želje za upisom u speleološku školu.

Kako je Zagrebački speleološki savez od 2013. član Zajednice tehničke kulture, ovu ćemo

Pokazne vježbe na užetu za osnovnoškolce

aktivnost sigurno provoditi i narednih godina, nadamo se na zadovoljstvo djece i naše mogućnosti popularizacije speleoloških vještina.

Milivoj Uroić

Predavanja u 2013.

I ove su godine članovi SO-a Željezničar održali više predavanja i pokaznih vježbi.

Nekoliko predavanja i pokaznih vježbi održano je na speleološkim i planinarskim školama izvan našeg SO-a i to: 7. ožujka »Povijest speleologije« (Vlado Božić) i 14. ožujka »Speleoronjenje« (Petra Kovač Konrad) na speleološkoj školi za Speleološki klub »Ozren Lukić« u Zagrebu, 18. ožujka »Povijest speleologije« na speleološkoj školi Speleološkog društva »Đula – Medvedica« u Ogulinu (Vlado Božić), 3. travnja »Povijest speleologije« na speleološkoj školi u

SO-u PDS »Velebit« u Zagrebu (Vlado Božić), 14. travnja »Osnove speleologije« na planinarskoj školi PD-a »Pinklec« na Glavici (Vlado Božić), 24. travnja »Osnove speleologije« na Planinarskoj školi HPD-a »Zagreb-Matica« u Zagrebu (Vlado Božić), 28. travnja »Pokazna speleološka vježba« za planinarsku školu HPD-a »Zagreb-Matica« i PD-a »Medveščak« iz Zagreba ispred špilje Vrlovke u Kamanju (Vlado Božić), 29. travnja predavanje »Osnove speleologije« na planinarskoj školi u PD-u »Medveščak« u Zagrebu i 6. svibnja »Osnove

Planinari pred ulazom u špilju Vrlovku gdje je održana pokazna speleološka vježba

speleologije« na planinarskoj školi HPD-a »Željezničar« u Zagrebu.

U SO-u je Bernard Bregar održao 18. veljače predavanje o ekspediciji u Gvajanu 2012., a na jesen o speleološkoj ekspediciji s Velebitašima i Bugarima u Albaniji 2013. Marin Lukas je 3. listopada u SO-u održao predavanje »Što se događa s pločicama i karabinerima u speleološkim objektima« o problemu intenzivne korozije, a Vladimir Mesarić, alpinist iz »Željezničara«, 28. studenog održao je predavanje »Everest nakon 34 godine« o svom sudjelovanju na alpinističkoj ekspediciji na Everest 1979.

Siniša Glogoški održao je 12. svibnja u Šibeniku, na Festivalu putnika, predavanje o svojem putovanju u Bangladeš u veljači 2013. O prošlogodišnjoj speleološkoj ekspediciji u Maleziju Siniša Jembrih je govorio 2. i 10. veljače na Radio Sljemenu u emisiji Prstom po globusu. U sklopu projekta Natura 2000, 27. srpnja u Ogulinu su Petra Kovač Konrad i Vedran Jalžić održali

predavanje o ronjenju u potopljenim špiljama okolice Ogulina.

O speleološkoj ekspediciji u Lukinu jamu 2013. bilo je više emisija na televiziji i radiju, u kojima su sudionici ekspedicije iznosili svoja iskustva s istraživanja.

Vlado Božić

Predavanje o speleologiji na Glavici

Seminar o posebnim tehnikama speleoloških istraživanja

U Selinovcu, pokraj Ivanca u Hrvatskom zagorju, KS HPS je od 19. do 20. listopada 2013. organizirala seminar pod gornjim nazivom. Domaćin je bila Speleološka udruga »Kraševski zviiri« iz Ivanca, a voditelji Damir Basara (pročelnik KS HPS) i Tomica Matišić (pročelnik SU »Kraševski zviiri«).

Seminar je imao dvije glavne teme: primjena računala u speleologiji i proširivanje uskih prolaza u špiljama i jama. Prvu temu je vodio Damir Basara, s podtemama: primjena računala u speleološkim istraživanjima – računalo kao alat, traženje i obrada podataka kao priprema za speleološko istraživanje, priprema opreme za speleološko istraživanje, ispunjavanje Zapisnika speleoloških istraživanja, također i orijentacija, GPS uređaji i računalna kartografija. Nakon predavanja sudionici su na terenu snimali podatke i onda ih obrađivali na računalu koristeći program OziExplorer.

Drugi dio seminara vodio je Tomica Matišić. Najprije je on održao predavanje »Specijalne tehnike istraživanja uskih i teško prolaznih kanala«, a onda Vlado Božić »Povijest proširivanja uskih prolaza u špiljama i jamama«. Praktična primjena alata i sredstva za proširivanje suženja prikazana je na obroncima Ivančice.

Dalibor Paar

Upoznavanje s opremom za proširivanje uskih prolaza

Vlado Božić je tada predstavio novi speleološki priručnik »Razvoj speleološke opreme i tehnike« autora Vlade Božića i Hrvoja Malinara.

Osim spomenutih predavača i Dalibora Paara (tajnika KS HPS), na seminaru su sudjelovala 24 člana iz 7 udruga, i to: 7 iz SU-a Kraševski zviiri (Ilija Jurak, Drago Novak, Valentina Kraš, Ivan Putarek, Andrej Balić, Ana Bajsić i Matija Belač), 9 iz SO-a PDS Velebit (Stjepan Dubac, Marija Ivandekić, Mario Moslavac, Iva Stojević, Vanja Milas, Marin Mustapić, Darija Šarić, Luka Havliček i Marko Masnec), 1 iz SO-a HPD Bijeće stijene iz Mrkoplja (Anja Žmegač), 1 iz HGSS stanice Varaždin (Mario Musulin), 2 iz HGSS stanice Krapina (Nenad Capar i Tatjana Petranović Capar) i 4 iz SO-a Liburnija PD Paklenica (Korana Vučinić, Saša Čimbar, Fran Domazetović i Dino Taras).

U sklopu seminara održan je i sastanak KS HPS.

Organizacija seminara bila je odlična pa su sudionici otišli kućama zadovoljni. Pokazalo se da su ovakvi seminari potrebni jer proširuju znanje članovima speleoloških udruga, što ima za posljedicu uspješnija speleološka istraživanja.

Vlado Božić

SKUPOVI

Okrugli stol posvećen životu i djelu prof. Ante Glavičića

Gradski muzej Senj i Senjsko muzejsko društvo organizirali su u Senju od 26. do 27. travnja 2013. okrugli stol posvećen 10. godišnjici smrti poznatog Senjanina, prof. Ante Glavičića. U prostorijama Pučkog otvorenog učilišta Milutina Cihlara Nehajeva održana su usmena izlaganja i film, a tiha komemoracija na senjskom groblju.

Održano je 28 izlaganja, većinom uz projekciju slika i jedan film o Senju u kojem je za života sudjelovao prof. Glavičić. Iz tih je izlaganja

vidljivo da je prof. Glavičić (1931. – 2003.) bio velik čuvar i promicatelj povijesne i kulturne baštine Senja i okolice, kojega je zanimalo baš sve, od povijesti, arheologije, geologije, speleologije, pučkog i sakralnog graditeljstva, etnologije, školstva, pomorstva, kulture i dr. Bio je dugogodišnji ravnatelj Gradskog muzeja i predsjednik Senjskog muzejskog društva i kao takav surađivao je s mnogim poznatim i uvažanim osobama hrvatske prosvjete i kulture. Zbog toga ne čudi tako velik odaziv ljudi raznih zanimanja, koji su surađivali

Vlado Božić

Dr. Srećko Božičević govori o prof. Anti Glavičiću